

این دود خانه

نحوه نمایش چهره بسیاری از افراد مثل بیماران و معتادان در قاب تلویزیون، باید با ملاحظات خاصی صورت گیرد، چراکه تلویزیون مخاطبان میلیونی دارد و همه اقشار و گروه‌های سنی آن را تماشا می‌کنند. به همین علت باید تولید محتوای صورت گرفته برای آن با دقت انجام شود. معتاد و دغدغه‌های آن هم مصداق همین مسأله است یعنی با وجود لزوم پرداختن به بحث اعتیاد در قالب آثار نمایشی، نوع پرداختن و نمایش چنین موضوعی بسیار اهمیت دارد. تاکنون سریال‌های بسیاری به بحث اعتیاد پرداخته و چهره معتادان را از زاویه‌های مختلفی نمایش داده است. اخیراً در خبرها عنوان شده بود سریال «هشت‌پا» به کارگردانی احمد معظمی در حال تولید است که رویکرد خود را متمرکز بر حوزه مواد مخدر قرار داده. به بهانه تولید این سریال به برخی مجموعه‌های تلویزیونی پرداخته‌ایم که مسأله اعتیاد را در خود جا دادند.

سپیده اشرفی

روزنامه نگار

اخیراً در خبرها

عنوان شده بود

سریال «هشت‌پا»

به کارگردانی احمد

معظمی در حال تولید

است که رویکرد خود را

متمرکز بر حوزه مواد

مخدر قرار داده

توانسته بود استیصال و درماندگی یک جوان معتاد را به نمایش بگذارد. سریال زمانه به کارگردانی حسن فتحی، سال ۹۱ روی آنتن شبکه سه سیما رفت. این مجموعه توانسته بود رفتار یک خانواده در مواجهه با مسأله اعتیاد را به شکلی واقعی روایت کند.

آزادی مشروط یک معتاد

از جمله سریال‌های جدیدی که شخصیت معتاد را به تصویر

حسرت یک مادر معتاد

سریال روز حسرت با وجود تمرکز روی مسائل ماورایی داشت، چهره یک زن معتاد را به درستی به مخاطب نشان داده بود. قصه روز حسرت درباره وکیل زنی بود که عروسی در یک تصادف قطع نخاع می‌شد. پسرش بعد از این اتفاق، سراغ زن دیگری به نام فریده می‌رفت و ماجراهای روز حسرت در ادامه شکل می‌گرفت. فریده با بازی مهراوه شریفی‌نیا نقش یک زن معتاد و باردار را بازی می‌کرد که با وجود ترک، بارها وسوسه می‌شد به سمت اعتیاد بازگردد.

ورزشکاری که معتاد شد

سریال پرواز در حباب را باید از دیگر مجموعه‌های تلویزیونی دانست که به مسأله اعتیاد پرداخته بود. بابک انصاری در این سریال نقش امید را بازی می‌کرد که جوانی ورزشکار بود اما به مرور درگیر داروهای روانگردان می‌شد. انصاری درباره این نقش گفته بود: «برای بازی در این نقش، سه مشاور روان‌شناس داشتم و تقریباً با ۴۷ بیمار معتاد به داروهای روانگردان و داروهای محرک صحبت کردم. در تمام طول کار درباره تأثیرات روزمره و سطحی این داروها و تأثیرات طولانی مدت آن و حتی ساختار شیمیایی داروها تحقیق مبسوطی را انجام دادم.» سریال پرواز در حباب به کارگردانی سیروس مقدم بود که به واسطه پرداختن به موضوع داروهای روانگردان که در آن زمان تازه و نو بود، توانست مخاطبان بسیاری داشته باشد. این مجموعه سال ۸۵ از شبکه سه روی آنتن رفت.

زمانه یک خانواده

کلیت سریال زمانه با محوریت درامی خانوادگی بود که به مرور یکی از اعضای خانواده شخصیت اصلی یعنی ارغوان، درگیر اعتیاد می‌شد. سینا، برادر ارغوان شخصیت اصلی زن سریال بود که به مرور دچار اعتیاد می‌شد. او در این سریال، جوانی اهل موسیقی بود که دچار اعتیاد شده و تلاش می‌کند از آن رها شود. بیشتر خاص بودن این شخصیت را باید به واسطه بازی حسین مهری دانست که

آینه آتقی

آتقی را باید از اولین نقش‌هایی دانست که معتاد را به مخاطب نشان می‌داد. او با نشان دادن متفاوت حال و هوای یک معتاد و نمایش آن به مخاطب تلویزیون، توانست تابوی صحبت از اعتیاد را بشکند. بازی شخصیت آتقی هم باورپذیر بود و هم در زمان درست خود صورت گرفت. سریال «آینه عبرت» در سال‌های ۶۷ تا ۷۰ توسط محسن شاه‌محمدی تهیه و کارگردانی شده بود. آینه عبرت را باید از این جهت ماندگار و تأثیرگذار دانست که به دل بسیاری از مخاطبان نشست و در سال‌هایی که هنوز شبکه‌های اجتماعی این قدر متنوع نشده بودند، مخاطبان بسیاری داشت. آتقی در واقع اولین معتاد تلویزیون بود.

جالب است بدانید محمود دینی از بازیگران این سریال سال ۶۰ وارد نیروی انتظامی شده و درجه سرهنگی داشت. وقتی قرار می‌شود سریالی با موضوع اعتیاد تولید شود، به عنوان بازیگر نقش علی در بخش برگریزان انتخاب می‌شود. این بازیگر درباره بازی در این مجموعه گفته بود: راستش اوایل قرار بود بازیگر دیگری نقش علی را بازی کند اما به دلایلی از پروژه قهر کرد.

من هم گفتم کاری ندارد که دوربین را بگذار اینجا من خودم بازی می‌کنم. خیلی اتفاقی با سه تا پلان، شدم بازیگر. همه هم استقبال کردند. از سال ۶۶ تا ۷۳ چند عنوان سریال ساختم که هر کدام، چند قسمت داشت. در مدت این هفت سال، محمود دینی شد علی آینه عبرت، عکسش روی پوسترها و عکس‌ها رفت و یک جوهرایی ستاره شده بود.

اعتیاد به روایت مسافر

آنهایی که سال ۱۳۷۹ پای تماشای سریال مسافر می‌نشستند، جملات «من یک مسافر» را یادشان هست که چطور از بازگشت معتادان و متعهد بودن شان به ترک اعتیاد گفته می‌شد. سریال مسافر سال ۷۹ از شبکه پنج پخش شد و تمام تمرکز خود را بر مسأله اعتیاد و ترک آن قرار داد. قصه زندگی دختری به نام افسانه که یکبار به با شخصیت‌های دیگری روبه‌رو شده و بعد از گذشت زمان به معتاد بودن آنها پی می‌برد. منیژه و دایی‌اش مجید، افرادی هستند که زندگی افسانه را دستخوش اتفاق‌های مختلف می‌کنند.

تلاشی که مجید برای ترک اعتیاد می‌کند، به خوبی توانست یک اراده قوی را در ترک اعتیاد به نمایش بگذارد. مسافر از جمله مجموعه‌های ماندگاری بود که تلویزیون در حوزه اعتیاد تهیه و پخش کرد. بسیاری بعد از پخش این مجموعه، عنوان کرده بودند که نمایش اراده مجید برای ترک و تلاش او برای پیدا کردن خودش، تأثیر بسیاری روی افراد معتاد گذاشته بود.

سریال مسافر را باید یک سریال ساختارشکن در نمایش چهره زن معتاد دانست. هرچند که قبل و بعد از این مجموعه، چهره این افراد در تلویزیون به نمایش درآمده بود اما سریال مسافر توانست آن را به شیوه متفاوتی نشان دهد.